

Til samtlige kommuner og regioner

Dato: 15-01-2024
Enhed: Demokratikontoret –
Valgenheden
Sagsbeh.: Emilie Stæhr Plovgaard
Koordineret med:
Sagsnr.: 2023 - 444
Dok. nr.: 62369

Orientering om ændringer i valglovgivningen pr. 1. januar 2024

Dette brev orienterer om ændringerne af folketingsvalgloven, Europa-Parlamentsvalgloven og den kommunale og regionale valglov, der trådte i kraft den 1. januar 2024.

Alle ændringerne vil være indarbejdet i den kommende vejledning og tidsfristoversigt til Europa-Parlamentsvalget den 9. juni 2024.

Ændringerne er desuden indarbejdet i tre nye lovbekendtgørelser, der således afspejler de nye og ændrede regler på området:

- [Folketingsvalgloven \(LBK nr. 4 af 8. januar 2024\)](#)
- [Europa-Parlamentsvalgloven \(LBK nr. 5 af 8. januar 2024\)](#)
- [Kommunal- og regionalvalgloven \(LBK nr. 6 af 8. januar 2024\)](#)

1. Ændringer, der er relevante for alle valgtyper

1.1. Udvidelse af, hvem der kan være brevstemmemodtagere

Der er indført hjemmel til, at brevstemmer, der afgives i Danmark, kan afgives til to stemmemodtagere, der er ansatte i kommunen, på institutionen eller er tilforordnede vælgere. Det er dermed ikke længere et krav ved brevstemmeafgivning i vælgerens hjem eller i særlige boformer m.v., at mindst én stemmemodtager er udpeget blandt de tilforordnede vælgere. Det kan i stedet være ansatte på institutionen eller kommunens ansatte.

Det forudsættes, at det tilstræbes, at tilforordnede vælgere fortsat udpeges som brevstemmemodtagere.

I forbindelse med ændringerne er der udarbejdet 4 nye bekendtgørelser om at brevstemme ved alle valg følgende steder:

- [Brevstemmeafgivning i vælgerens hjem \(BEK nr. 33 af 10. januar 2024\)](#)
- [Brevstemmeafgivning i visse boformer og boliger efter lov om social service og boliglovgivningen \(BEK nr. 34 af 10. januar 2024\)](#)
- [Brevstemmeafgivning på sygehuse \(BEK nr. 35 af 10. januar 2024\)](#)
- [Brevstemmeafgivning i kriminalforsorgens fængsler og arresthuse \(BEK nr. 36 af 10. januar 2024\)](#)

1.2. Mulighed for, at brevstemmer kan gennemgås af to valgbestyrelsesmedlemmer med bistand fra kommunens ansatte i stedet for to valgstyrere

Det har hidtil været valgstyrerne, der gennemgår brevstemmerne før et valg. Det er ændret således, at det fremover er valgbestyrelsen, der skal sørge for gennemgangen af brevstemmer. Ved gennemgangen skal medvirke enten 2 medlemmer af valgbestyrelsen eller 2 valgstyrere.¹

Gennemgangen skal ske separat for hvert enkelt afstemningssted, men kan som hidtil foregå centralt ét sted i opstillingskredsen eller kommunen.

Valgstyrerne kan som hidtil alene medvirke ved gennemgangen af de brevstemmer, der hører til valgstyrernes afstemningssted. Valgbestyrelsen er modsat valgstyrerne valgt for hele opstillingskredsen eller kommunen og kan derfor medvirke ved gennemgangen af brevstemmer for hele opstillingskredsen eller kommunen.

Kommunens personale kan bistå de medvirkende valgstyrere eller valgbestyrelsesmedlemmer ved gennemgangen af brevstemmerne.

1.3. Mulighed for bedre forsendelse af brevstemmer mellem kommunerne

Kravet om, at kommunalbestyrelsen straks skal videresende en brevstemme til vælgerens bopælskommune, er ændret til, at kommunalbestyrelsen snarest muligt skal videresende brevstemmen til vælgerens bopælskommune.²

Ændringen indebærer, at kommunen ikke længere er forpligtet til straks at videresende brevstemmer med almindelig post, men kan videredistribuerer brevstemmerne på en anden måde, som kommunen vurderer er hensigtsmæssig.

Kommunen kan med denne ændring bl.a. gøre brug af en fælleskommunal kurerordning i løbet af hele eller en del af brevstemmeperioden. Kommunen kan som hidtil også vælge at videresende alle eller nogle brevstemmer dagligt med almindelig post.

Hvis kommunen vælger at samle alle mellemkommunale brevstemmer til bunke ét sted i kommunen og videresende dem samlet, f.eks. gennem en fælleskommunal kurerordning, bør de afsendes ad mindst to omgange i løbet af brevstemmeperioden. Den sidste afsendelse skal uanset forsendelsesform ske umiddelbart efter brevstemmeperiodens udløb.

KL vil forud for Europa-Parlamentsvalget den 9. juni 2024 give kommunerne nærmere besked om de aktuelle frister for distribution af brevstemmer i medfør af aftalen med PostNord.

1.4. Nye regler for udformning af stemmesedler

På stemmesedlen til kommunal- og regionalvalg fjernes numrene ud for kandidater, der er opstillet med partiliste. Fremover skal der således ikke være numre ud for kandidater på nogen stemmesedler.

Derudover er der udstedt nye bekendtgørelser om udformning af stemmesedler. Det følger heraf, at alle kandidater fremover anføres med almindelig skrift på stemmesedlen til folketingsvalg. Tidligere var opstillingskredsens kandidat(er) anført

¹ Se folketingsvalglovens § 65, stk. 1, og kommunal- og regionalvalglovens § 71, stk. 1.

² Se folketingsvalglovens § 64, stk. 2, og kommunal- og regionalvalglovens § 70, stk. 2.

med fed skrift, hvilket i praksis betød, at stort set alle kandidater på stemmesedlen var med fed skrift. Ændringen medfører, at alle kandidater på stemmesedlerne til folketingsvalg, Europa-Parlamentsvalg og kommunal- og regionalvalg fremover skal stå med almindelig skrift.

Endvidere er der ændringer til vejledningsteksten øverst på stemmesedlerne.

Overordnet set består ændringerne dermed i, at stemmesedlernes udseende er ensartet i endnu højere grad og samtidig forenklet til alle valgtyper.

Desuden vil Indenrigs- og Sundhedsministeriet som hidtil, når der skal afholdes valg eller folkeafstemning, stille et stemmeseddelforlæg til rådighed for valgbestyrelserne.

Der er udstedt 5 nye bekendtgørelser om stemmesedlernes udformning:

- [Stemmesedler til brug ved folketingsvalg \(BEK nr. 23 af 10. januar 2024\)](#)
- [Stemmesedler til brug ved Europa-Parlamentsvalg \(BEK nr. 24 af 10. januar 2024\)](#)
- [Stemmesedler til brug ved kommunale og regionale valg \(BEK nr. 25 af 10. januar 2024\)](#)
- [Stemmesedler til brug ved folkeafstemninger \(BEK nr. 26 af 10. januar 2024\)](#)
- [Stemmesedler og brevstemmemateriale til brug ved bindende kommunale folkeafstemninger \(BEK nr. 27 af 10. januar 2024\)](#)

Bekendtgørelserne til folketingsvalg og kommunale og regionale valg indeholder bilag med fiktive stemmesedler, der afspejler de ændrede regler. Bilaget til bekendtgørelsen til folketingsvalg viser en fiktiv stemmeseddel i én og to kolonner, og bilaget til bekendtgørelsen til kommunale og regionale valg viser som noget nyt en fiktiv stemmeseddel i én, to og tre kolonner.

1.5. Lempelse af bedømmelsen af stemmesedler, så færre vurderes ugyldige

Reglerne om bedømmelse af stemmesedler er blevet lempet.

Bogstavet X og tegnet for plus (+) er som hidtil gyldige afmærkninger på stemmesedlen. Fremover vil det som udgangspunkt også være en gyldig stemmeseddel, hvis vælgeren i stedet har afmærket sin stemme på stemmesedlen med en *tilsvarende afmærkning* som en asterisk/stjerne (*), en helt udfyldt/helt skraveret afkrydsningsrubrik eller en cirkel om afkrydsningsrubrikken.

Der er i den forbindelse udarbejdet 5 nye bekendtgørelser om bedømmelse af stemmesedler afgivet til:

- [Bedømmelse af stemmesedler afgivet til folketingsvalg \(BEK nr. 28 af 10. januar 2024\)](#)
- [Bedømmelse af stemmesedler afgivet til Europa-Parlamentsvalg \(BEK nr. 29 af 10. januar 2024\)](#)
- [Bedømmelse af stemmesedler afgivet til kommunale og regionale valg \(BEK nr. 30 af 10. januar 2024\)](#)
- [Bedømmelse af stemmesedler afgivet til folkeafstemninger \(BEK nr. 31 af 10. januar 2024\)](#)
- [Bedømmelse af stemmesedler afgivet til bindende kommunale folkeafstemninger \(BEK nr. 32 af 10. januar 2024\)](#)

1.6. Afskaffelse af pligten til at indrykke valgkortannoncer i dagbladene

Pligten til at indrykke valgkortannoncer er afskaffet til alle valgtyper.

Kommunalbestyrelsens pligt til at indrykke annoncer ved kommunal- og regionalvalg i de stedlige dagblade eller lokalaviser om, at der vil blive udsendt valgkort til vælgerne, og at indsigelser om fejl i eller manglende modtagelse af valgkort skal fremsættes over for kommunalbestyrelsen, er således afskaffet.

Kommunalbestyrelsen skal stadig bekendtgøre de nævnte oplysninger på kommunens hjemmeside.

Kommunalbestyrelsens henholdsvis regionsrådets pligt til at indrykke annoncer senest tirsdagen 13 uger før valgdagen i de stedlige dagblade eller lokalaviser om antallet af dem, der skal vælges, antallet af stillere for en kandidatliste, fristerne for tidligste og seneste indlevering af kandidatlistes, og dag og tid for afstemningen efter § 22 i lov om kommunale og regionale valg gælder stadig.

1.7. Åbningstid på Christiansø på valgdagen

Christiansø er blevet ligestillet med de øvrige småøer omtalt i folketingsvalglovens § 46, stk. 2, 1. pkt. Det betyder, at kommunalbestyrelsen i Bornholms Regionskommune kan træffe afgørelse om, at afstemningen på øen først begynder kl. 9, uanset om afstemningen finder sted på en arbejdsdag. Ændringen finder anvendelse ved folketingsvalg, Europa-Parlamentsvalg og landsdækkende folkeafstemninger.

2. Ændringer, der specifikt vedrører folketingsvalg

2.1. Brevstemmeperioden starter ved valgets udskrivelse

Brevstemmeperioden starter ved udskrivelsen af folketingsvalget. Det er ikke længere nødvendigt at vente til 3 uger før valgdagen, hvis valget udskrives med langt varsel. Folketingsvalg regnes for udskrevet, så snart statsministeren har offentliggjort det.

Den praktiske planlægning af brevstemmeafgivningen er fortsat op til kommunen. Det skal dog være muligt at brevstemme mindst ét sted i kommunen fra valgets udskrivelse.³

2.2. Nye fortegnelser over opstillede kandidater til brug for udformningen af stemmesedlerne ved folketingsvalg

Ankestyrelsen har ved de seneste folketingsvalg udarbejdet 3 fortegnelser over opstillede kandidater, der bl.a. er til brug for kommunernes udarbejdelse af stemmesedler og til brug for brevstemmeafgivningen. De 3 fortegnelser er "Den Store Fortegnelse" og "Fortegnelsen over prioriterede kandidater", der benyttes ved udformning af stemmesedler, og "Fortegnelsen", der benyttes ved brevstemmeafgivningen.

Som noget nyt er "Fortegnelsen over prioriterede kandidater" afskaffet og erstattet af en ny fortegnelse, der ligeledes skal udarbejdes af Ankestyrelsen og sendes til kommunerne. Den nye fortegnelse indeholder samtlige partier og kandidater i den rækkefølge, de skal stå på stemmesedlen, og der vil blive udarbejdet en fortegnelse for hver opstillingskreds. Det er Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at denne nye fortegnelse vil være en afgørende hjælp for kommunerne ved

³ Se folketingsvalglovens § 56, stk. 1, og § 58, stk. 4.

udformningen af stemmesedler. Derudover skal denne nye fortegnelse anvendes ved brevstemmeafgivning i kommunen i stedet for "Fortegnelsen".

"Fortegnelsen" skal fortsat anvendes ved brevstemmeafgivningen på sygehuse.

3. Ændringer, der specifikt vedrører Europa-Parlamentsvalg

3.1. Opstillede partier og kandidater er offentliggjort, når brevstemmeperioden begynder

Fristerne for indlevering af kandidatlistor m.v. er fremrykket med tre uger. Nu har vælgerne derfor mulighed for at kende de opstillede kandidater og partier fra brevstemmeperiodens begyndelse.

3.2. Valgret og valgbarhed for herboende briter

Den midlertidige lov, der gav visse herboende briter valgret og valgbarhed ved Europa-Parlamentsvalg, er ophævet. Det betyder, at ingen briter vil have valgret eller være valgbare ved Europa-Parlamentsvalg fremadrettet. Ændringen vil blive implementeret i CPR's udtræk til brug for valglisterne.

4. Ændringer, der specifikt vedrører kommunale og regionale valg

4.1. Bevarelse af valgret trods flytning kort før et kommunal- og regionalvalg

Reglerne om optagelse på valglisten til kommunal- og regionalvalg er ændret, så vælgere, der flytter fra én kommune til en anden kommune i den sidste uge op til et kommunal- og regionalvalg, fremover bevarer deres valgret. Disse vælgere kunne efter de tidligere regler hverken stemme i deres gamle eller nye kommune.

De nye regler betyder, at vælgere, der bor og er optaget på valglisten i én kommune, og som *senere* end tirsdagen 7 dage før valgdagen flytter til en anden kommune eller senere end denne dag anmelder flytningen til tilflytningskommunen, skal forblive optaget på valglisten under den *hidtidige* bopæl.⁴

Fraflytningskommunen skal altså ikke slette en vælger, der flytter mellem to kommuner senere end 7 dage før valgdagen, da vælgeren skal forblive optaget på valglisten under den hidtidige bopæl.

Reglerne er uændrede for vælgere, der bor og er optaget på valglisten i én kommune, og som flytter til en anden kommune *senest* tirsdagen 7 dage før valgdagen og senest denne dag anmelder flytningen til den nye kommune. Disse vælgere skal som hidtil optages på valglisten i den nye kommune.

Reglerne er også uændrede for vælgere, der bor i udlandet 15 dage før valget, og som flytter til kommunen fra udlandet *senest* tirsdagen 7 dage før valgdagen og senest denne dag anmelder flytningen til tilflytningskommunen. Disse vælgere skal som hidtil optages på valglisten i den kommune, de er flyttet til.

Kommunalbestyrelsen skal som hidtil udsende valgkort til de vælgere, der er bopælsregistreret i kommunen henholdsvis 15 og 7 dage før valgdagen.

Der kan være visse vælgere, der får tilsendt flere valgkort, fordi de er flyttet tæt på valgdagen. Det er navnlig vælgere, der er flyttet og har anmeldt flytningen fra én

⁴ Se kommunal- og regionalvalglovens § 8, stk. 4, 2. pkt.

kommune til en anden kommune i Danmark senest 7 dage før valgdagen. Valgkort, der skal sendes disse vælgere, skal som hidtil indeholde oplysning om, at valgkortet træder i stedet for et eventuelt tidligere udsendt valgkort.⁵

4.2. Ændring af kravet til stillerunderskrifter ved regionalvalg

Mindsteantallet af stillere, der skal underskrive en kandidatliste, for at kandidatlisten kan stille op til regionalvalg, er ændret, så det bedre afspejler vælgertallet i de enkelte regioner.⁶

Kravet til mindsteantallet har hidtil været fastsat til 50 vælgere. Fremover ændres stillerkravet til følgende:

- Region Nordjylland: Mindst 50 stillere og højst 75 stillere
- Region Sjælland: Mindst 50 stillere og højst 75 stillere
- Region Syddanmark: Mindst 100 stillere og højst 150 stillere
- Region Midtjylland: Mindst 150 stillere og højst 225 stillere
- Region Hovedstaden: Mindst 200 stillere og højst 300 stillere

4.3. Afskaffelse af listeforbund ved kommunal- og regionalvalg

Kandidatlisternes mulighed for at indgå listeforbund ved kommunal- og regionalvalg er afskaffet.

Kandidatlisterne kan stadig indgå valgforbund.

4.4. Afskaffelse af ens listebetegnelser og bogstavbetegnelser ved kommunal- og regionalvalg

Kandidatlisternes mulighed for at have samme listebetegnelse og samme bogstavbetegnelse er afskaffet, også selvom de har tilføjet et særligt lokalt eller andet tilhørsforhold til listebetegnelsen.

5. Bemyndigelse til at danske myndigheder kan bistå ved afholdelse af valg i Ukraine

Indenrigs- og sundhedsministeren er blevet bemyndiget til efter anmodning fra Ukraine at fastsætte regler om, at danske myndigheder yder teknisk bistand til Ukraines afholdelse af et valg eller en folkeafstemning for landets vælgere i Danmark.⁷

Afhængig af, hvad Ukraine måtte tilkendegive af behov og ønsker, kan der f.eks. blive behov for, at de danske kommuner tager imod brevstemmer, stiller faciliteter til rådighed for valget, sørger for distribution af valgmateriale m.v.

Bemyndigelsen påtænkes først udmøntet på et senere tidspunkt, hvor Ukraine måtte anmode Danmark om at yde bistand til et fremtidigt konkret ukrainsk valg, og hvor de praktiske og tekniske forhold omkring et fremtidigt ukrainsk valg er afklaret. Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil i givet fald orientere kommunerne nærmere herom.

⁵ Se kommunal- og regionalvalglovens § 10, stk. 2, 2. pkt.

⁶ Se kommunal- og regionalvalglovens § 19, stk. 3.

⁷ Se folketingsvalglovens § 107 a.

6. Mere information

For nærmere oplysninger om baggrunden for og indholdet af lovændringerne kan der henvises til bemærkningerne til lovforslaget (L 48, FT 2023-24):

- [Lovforslag nr. L 48 som fremsat](#)

Eventuelle spørgsmål til dette orienteringsbrev eller til valgreglerne i øvrigt kan rettes til Indenrigs- og Sundhedsministeriets Valgenhed på adressen valg@im.dk.

Med venlig hilsen

Christine Boeskov
Valgkonsulent